

ГОСПОДАРИТЕ НА ОВАЛНИЯ КАБИНЕТ ТАЙНИТЕ НА АМЕРИКАНСКИТЕ ПРЕЗИДЕНТИ

Издателство
 ПАРИТЕТ

ГОСПОДАРИТЕ НА ОВАЛНИЯ КАБИНЕТ
ТАЙНИТЕ НА АМЕРИКАНСКИТЕ ПРЕЗИДЕНТИ

Автор: Кевин Скот

Превод: Таня Балова

Издателство „Паритет“, 256 стр.

На световната политическа карта се сформира могъща сила с нееднозначна репутация. В борбата на колонистите се появява нов тип държава. Президентът на Съединените американски щати има огромни правомощия, ролята му е изключително възлова и има пряко влияние върху съдбата на целия свят. Настоящата книга представя някои от най-строго пазените тайни на онези, които самите американци смятат за изключителни личности и велики държавници: Джордж Вашингтон, Ейбрахам Линкълн, Томас Джеферсън, Теодор и Франклин Рузвелт, Дуайт Айзенхауер, Джон Кенеди. Наред с техните биографии в книгата са представени и тези на последните американски президенти: Бил Клинтън, Доналд Тръмп и Джон Байдън. Постиженията, провалите, но и чисто човешките емоции на тези велики мъже, както и разказите за реални исторически събития, случили се по време на тяхното управление, ще събудят интереса както на обикновения читател, така и на всеки, който целенасочено се интересува от историята на САЩ и от тайните на световната политика.

За поръчки на книги от сайта
www.paritetbf.com – 20% отстъпка.

Всички права са защитени. Никаква част от тази книга не може да бъде възпроизведена в каквато и да е форма без писменото разрешение на притежателя на авторските права.

ISBN 978-619-153-567-5

„Ние, американците, сме избран народ
Ние носим ковчега на свободите в света.

Бог е предопределил нашата раса да извърши велики дела и човечеството ги очаква от нас. Това е велико нещо, което чувстваме в душите си...

Другите народи скоро ще останат назад от нас. Ние сме пионерите на света, авангардният отряд, изпратен през пустинята на неизвестното, за да намери нов път към Новия свят, който ни принадлежи.

В нашата младост е нашата сила, в нашата неопитност е нашата мъдрост...

Достатъчно дълго бяхме скептични и се съмнявахме дали политическият месия наистина е дошъл. И той дойде с нас самите...”

*Херман Мелвил, американски писател от XIX в.,
автор на класическия роман „Моби Дик“*

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ	7
БЕЛИЯТ ДОМ Там, където живее президентът	13
ДЖОРДЖ ВАШИНГТОН Баща, основател и първи президент на САЩ	23
ТОМАС ДЖЕФЕРСЪН „Пред мирното робство предпочитам опасната свобода“	39
ЕЙБРАХАМ ЛИНКЪЛН Честният и упорит „стар Ейб“	53
ТЕОДОР РУЗВЕЛТ „Не греша само този, който не прави нищо“	75
УДРОУ УИЛСЪН Изтъкнатият миротворец	89
ХЪРБЪРТ ХУВЪР Заложникът на „Голямата депресия“	103
ФРАНКЛИН РУЗВЕЛТ Четирикратният президент	117
ЕЛИНОР РУЗВЕЛТ „Първата дама на целия свят“	133
ДУАЙТ АЙЗЕНХАУЕР Как генералът се превърна в „Капитан Америка“ ...	143
ДЖОН КЕНЕДИ Президентът с момчешката усмивка	163

РИЧАРД НИКСЪН

Политическа кариера и скандална оставка 191

БИЛ КЛИНТЪН

Война, саксофон и сексскандал 205

ДОНАЛД ТРЪМППрезидентът милиардер, плейбой
и скандалджия 221**КОЙ СТЕ ВИЕ, МИСТЪР БАЙДЪН?**Интересни факти за последния президент
на САЩ 239

Статуята на свободата, САЩ

ВЪВЕДЕНИЕ

В политическата структура на Америка президентът играе важна роля. В опит да се разграничат от негативния опит на Британската империя, „бащите основатели“ издигат принципа на разделение на властите. Поради това държавното управление е разделено между три власти – изпълнителна, законодателна и съдебна. За да функционира правилно системата, един от клоновете трябва да поеме водеща роля и това е изпълнителната власт. Александър Хамилтън пише в седемдесетата статия от сборника „Записки на един федералист“, че *„способността на президента е главната характеристика, която определя доброто управление“*. Затова утвърждава съществуването на силен президент. Всички мъже (жени президенти не е имало в историята на САЩ), които са пребивавали в Белия дом, по един или друг начин са определяли историческата съдба на американския народ.

Биографиите на президентите всъщност ни запознават с историята на Америка. Ясно е, че президентите в никакъв случай не са свръхчовеци. Като всички останали хора и те имат съмнения, като всички останали се грижат за съпругите и децата си, опитват се да свършат всичко, което се налага, докато са разкъсвани между служебните си и семейните си задължения. Биографиите на президентите, също както биографиите на други велики личности, могат да ни вдъхновяват и инспирират за големи дела, но те могат да ни послужат и за поука, защото не всички техни постъпки и дела са за пример.

Народът, според Върховния съд на САЩ, *„не може да очаква, че мъдрите и хуманни управници, искрено отдадени на принципите на Конституцията, ще бъдат винаги на власт. Мястото, което някога са заемали Вашинг-*

тон и Линкълн, може да бъде заето от неморален и жаден за власт човек, който мрази свободата и не уважава закона“. Според всички проучвания на общественото мнение списъкът на президентите неизменно се оглавява от едни и същи хора – около дузина или малко повече имена.

Но какво прави един президент велик?

Повечето американски президенти са обсебени от визията за идеалната Америка. Докато са начело на държавата, основната им амбиция е да поддържат курс към тази цел. Великите президенти винаги изпитват дълбока връзка с гражданите на своята страна; те разбират нуждите, тревогите и стремежите на своя народ. „Не вярвам – казва Удроу Уилсън, – че човек може да управлява държава, без да изпитва дълбока симпатия към тези, които управлява, и следователно да е съпричастен с тях – със сърцето си, а не само с ума си.“; „Всички наши велики президенти – отбелязва Франклин Делано Рузвелт, – са станали лидери в онези исторически моменти, когато нацията е била на кръстопът и се е нуждала от нови идеи.“

Ето така Вашингтон олицетворява идеята за федерална държава, Джеферсън и Джаксън – идеята за демокрация, Линкълн – идеята за единство на страната и свобода за всички, Кливланд – идеята за безкомпромисна честност. За да изпълнят успешно мисията си, президентите трябва да убедят Конгреса и избирателите, че изборът на дестинация е бил правилен. Президентите, класирани от историците и политолозите като велики – Вашингтон, Линкълн и Рузвелт – са лидери, преодолели най-големите кризи в историята на страната си. Но трябва да се отбележи, че критичната ситуация сама по себе си не създава велики лидери. Например по време на „Голямата депресия“ Хувър не успява да намери изход от кризата. Постоянните промени и събитията около Белия

дом отразяват същността на американската демокрация. Прочутият надпис на бюрото на Хари Труман – „The chips are down“¹ – е само отчасти верен. Гражданите са тези, които в крайна сметка носят отговорност за съдбата на своята страна. „Чипът“ спира не на бюрото на президента, а в тъмната стаичка за гласуване.

Президентските избори в САЩ са основното политическо събитие на годината. Преброяването на гласовете се следи както от световните медии, така и от хора, които са встрани от политиката. Понякога обаче в американската избирателна система има спорни ситуации, хората се чувстват излъгани и смятат изборите за недемократични. Трудно е да се оцени справедливостта на избирателната система. Ако американците я смятат за справедлива и я използват, значи тя е справедлива за тях. За външен наблюдател отговорът по-вероятно да е „не“, отколкото „да“. Поради многопластовия и сложен характер на американските президентски избори, те са силно податливи на различни манипулации. Самите американци добре осъзнават това, но не искат да променят съществуващата система, защото тя е символ на традиция и лоялността към нея заслужава уважение. Избирателната система е традиционна и в това е нейната ценност.

Избирателната система е създадена, за да гарантира, че в резултатите от изборите се отчитат интересите както на обикновеното мнозинство от гласоподаватели, така и на щатите като съставни части на американска-

¹ „The chips are down“ – това е фраза от покера, която добива популярност благодарение на президента на САЩ Хари Труман, който я превръща в свое мото и украсява с нея бюрото си. В покера „чипът“ се поставя пред играча, чийто ред е за раздаване. Ако даден играч не иска да раздава, той предава чипа на следващия играч. В преносен смисъл чипът е атрибут на лицето, което взема решение. Като казва, че той „не отива по-нататък“, президентът дава ясно да се разбере, че той е този, който взема окончателното решение. – бел.ред.

та федерация. Това се постига, тъй като електоралните гласове отчитат както населението на даден щат, така и броя на конгресмените и сенаторите, които се избират от този щат. Така кандидатите, които се борят за президентския пост, се борят за гласовете на избирателите във всеки щат, а не само в многолюдните щати. Ако резултатът от изборите се определяше от обикновено мнозинство, тогава би било достатъчно мнозинство, например на източното и западното крайбрежие. Мнението на населението от средната част на Америка ще бъде пренебрегнато. Тази система е валидна за големи държави с разнообразни условия за различните щати. Америка е многолика страна и тази система отчита разнообразието на нейните региони.

При двустепенна избирателна система обаче възникват спорни ситуации, когато за един от кандидатите гласуват повече хора, но той губи. Многопластовата организация на тези избори предварително провокира подобни инциденти. Тези инциденти се повтарят на всеки следващи избори. Невъзможно е да се избегнат нередности, измами и опити за оказване на натиск върху избирателите. За това свидетелства опитът от предизборните кампании. По правило спорове възникват само при преброяване на гласовете в една или друга държава. Федералното законодателство е от най-общ характер, а всички процедурни тънкости се предписват в законодателството на отделните щати. Американската избирателна система е разпръсната между 50 щата и контролът се осъществява на нивото на всеки конкретен щат.

В американската история не е имало прецедент някой да поставя под съмнение самата избирателна система като фалшива. Под въпрос са били поставяни само конкретни данни за гласуването в определени щати. Никой в Америка не би оспорил сериозно установената система за гласуване.

Американската нация е дала на света кока-кола-та, холивудските филми, хамбургерите, дъвките и вълненията около президентските избори в САЩ. Американските президентски избори и техните резултати са съвременното въплъщение на демокрацията. Вероятно поради тази причина американският философ от XIX в. Томас Дюи признава, че *„демокрацията е нещо повече от форма на управление, тя е форма на съвместен живот, форма на споделен опит“*.

В Америка индивидуализмът съжителства с прекомерното желание за успех. Лозунгът на френската революция *„Свобода, равенство, братство“* не е нищо друго освен чисто противоречие. В крайна сметка свободата изпреварва равенството. Американският начин на живот категорично признава този факт. Дори ако всички имат еднакъв старт в живота, на финала само един ще спечели състезанието. Либералната демокрация се е превърнала във висша форма на успешно управление и под егидата на Съединените щати неизбежно се разпространява по целия свят.

Белият дом

Белият дом

Там, където живее президентът

Строежът на официалната резиденция на президентите на САЩ е завършен през 1800 г.

Първият държавен глава, който обитава Белия дом, е Джон Адамс.

Адресът на Белия дом е: 1600 Pennsylvania Avenue, Вашингтон, окръг Колумбия

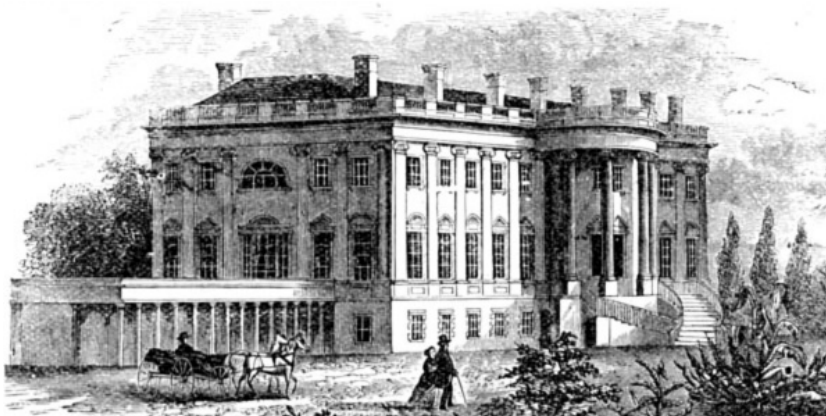
Обратно на общоприетото схващане, не всички президенти на САЩ са обитавали Белия дом. Първият държавен глава, Джордж Вашингтон, не е имал собствена резиденция, а известната сграда е построена едва през 1800 г., когато Вашингтон вече е наследен на поста от Джон Адамс. *„Моля се за благословията на тази къща, на всички нейни бъдещи обитатели и за това под този покрив да управляват само честни и мъдри хора.“* – тези думи пише в писмо до своята съпруга първият собственик на Белия дом. Това изречение е изписано и на камината в парадната зала на сградата.

Белият дом е построен по поръчка на първия президент на САЩ – Джордж Вашингтон. Той наема френския архитект Пиер Шарл Ланфан да работи по новата му резиденция. Ланфан не се отличавал с особена фантазия и решава да създаде имение в традиционен френски стил. За пример са взети резиденциите на френските крале. Вашингтон обаче не харесал особено работата на архитекта и го уволнил, след което наел ирландеца Джеймс Хобан. Вашингтон се среща с Хобан по време на южната си обиколка през 1791 г. По това време архитектът

работи по изграждането на съдебна сграда в Чарлстън. Президентът дори организира малък архитектурен конкурс, който Хобан печели без никакви пречки. Строителството на Белия дом започва през 1792 г. През 1800 г. сградата е завършена като строителството ѝ отнема 8 години и 2,5 милиона долара. Интересен факт е, че при строителството е използван робски труд. В завършването на Белия дом са участвали и европейски майстори и работници имигранти от различни държави.

В резултат на това резиденцията се оказва пет пъти по-малка, отколкото предвижда първоначалният ѝ автор. Но все пак за времето на построяването си тя е най-голямата къща в страната. Белият дом губи статута си на „най-голям“ едва по време на Гражданската война в САЩ през 1861-1865 г. Тогава навсякъде започват да се строят големи имения и се появяват първите високи сгради. Интересно е, че резиденцията на американските президенти има къща близнак. Това е Лейнстър Хаус в Дъблин, построена през 1745-1748 г. за резиденция на графовете на Килдаре, в която сега традиционно се провеждат заседанията на ирландския парламент. Смята се, че тя е била използвана от Хобан, който е роден и израснал в Ирландия, като първоизточник на вдъхновение за творчеството му.

Белият дом обаче не остава за дълго в първоначалния си вид. През 1812 г. Съединените щати започват война срещу Великобритания. Тя не е особено успешна за американците. На 24 август 1814 г. английският десант навлиза във Вашингтон и подпалва повечето сгради в града, включително Капитолия, Министерството на финансите и Белия дом. Столицата на САЩ е разграбена, а англичаните вземат огромно количество ценности от Белия дом като военна плячка. От него са спасени само една кутия за бижута и една картина, нарисувана от самия Джордж Вашингтон. Градът е опустошен от пожар, а президентът

Белият дом, изглед от югозапад. Гравюра от XIX век.

Джеймс Мадисън едва се спасява. Белият дом изгаря до основи, и по-късно е построен наново почти от нулата. Джеймс Хобан се заема да възстанови сградата според първоначалния проект, и през 1817 г. сградата е възстановена. Така Белият дом, който познаваме днес, реално е наподобява оригинала почти напълно, но повторното му издигане става причина той да бъде преустроен и подобрен.

Сградата е проектирана в раннокласицистичен или както понякога се нарича – паладиански стил. Принципите на нейната строга симетрия са наследени от Древна Гърция. За да се скрият следите от пожарите, сградата е боядисана в бяло (първоначално тя е била сива). Въпреки това резиденцията е официално наречена „Белият дом“ едва през 1901 г. по времето на президента Теодор Рузвелт.

Сградата придобива днешния си вид след поредния пожар, който пламва на 24 декември 1929 г. по време на коледния бал заради късо съединение на тавана. По-голямата част от ценностите са спасени от пожара, а след него повечето от вътрешните сгради са възстановени и